

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. vasario 11 d. Nr. 21RE-112

(AG-993/06-2024)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Vytauto Kurpuveso, Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė) ir Ingos Morkvėnienės (pranešėja), sekretoriaujant Asmuo X, dalyvaujant pareiškėjai Asmuo X,

atsakovės Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovams Asmuo X ir Asmuo X,

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu, naudojant informacines ir elektroninių ryšių technologijas (per vaizdo konferenciją), išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos Asmuo X skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus duomenys neskelbtini sprendimo Nr. duomenys neskelbtini „Dėl dalyvumo lygio“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja Asmuo X (toliau – ir pareiškėja) skundu Komisijos prašo panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Agentūra) Sprendimų kontrolės skyriaus duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini „Dėl dalyvumo lygio“ (Komisijos pastaba: kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašytą duomenys neskelbtini) (toliau – ir Sprendimas) ir įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Paaikšino, kad pareiškėjos sveikatos būklė yra nepatenkinama, jaučia skausmą nugaroje ir sąnariuose, kurių numalšinti nepadeda vaistai. Turi judesių suvaržymą, negali lipti laiptais, pareiškėjai reikia pagalbos norint atlikti įprastus kasdienes dalykus, tokius kaip maisto produktų pirkimas, prausimasis, apsirengimas, maisto gaminimas, tvarkymasis ir kt. Taip pat pareiškėja turi širdies ydą, duomenys neskelbtini sindromą, dėl kurio turi iškreiptus kaulus, kurie varžo vidinius organus ir dėl to sunkiau virškinasi maistas, kyla problemos su viduriais. Dėl širdies ir nugaros pareiškėja negali kelti sunkių daiktų, negali bėgti ir apskritai daryti nieko, kas susiję su fizine veikla. Širdies ritmui palaikyti geria vaistus. Pareiškėja yra dvidešimtmetė studentė ir negali dirbti darbų, kuriuose nustatytas tikslus darbo laikas ar reikalaujama fizinio krūvio. Dėl širdies ydos, duomenys neskelbtini sindromo pareiškėjos sąnariai būna „surakinami“ ir dėl begalinio skausmo pareiškėja negali judėti, negali nueiti į paskaitas. Nurodo, kad pareiškėjos netenkina atsakovės Sprendimas ir nori, kad pareiškėjai būtų nustatytas neįgalumo lygis (Komisijos pastaba: dalyvumo lygis), nes, vertinant pareiškėjos sveikatos būklę moksliniai pagrindais, pareiškėjos teigimu, yra pažeistos jos teisės (b. l. 1–2, 20–24).

Komisijos posėdyje pareiškėja palaikė skundą ir prašė jį tenkinti. Papildomai paaiškino, kad ligos jai nustatytos nuo vaikystės ir anksčiau buvo nustatytas neįgalumas, o dabar pirmą kartą nenustatytas. Pareiškėjos nuomone, Agentūra neturi teisės paneigti gydytojų nustatytų diagnozių. Pareiškėja, atsakydama į Komisijos narės klausimus, nurodė, kad po skundžiamo Sprendimo priėmimo įvyko neurologo konsultacija, kurios metu buvo nustatyta duomenys neskelbtini ir kt., paskirtos reabilitologo paslaugos. Taip pat atsakydama į klausimą-prašymą detaliau papasakoti apie pareiškėjos judėjimo galimybes ir, ar vaikstant ji naudoja pagalbines priemones, pareiškėja paaiškino, jog, išėjus iš namų, jai reikalingas vienas ramentas. Negali lipti laiptais, naudojami liftu. Lipti itin sudėtinga ir skausminga. Negali ant tam tikrų kėdžių atsisėsti, nes skausminga. Apskritai, negali ilgai sėdėti. Prausiasi tik atsisėdusi, negali praustis stovint. Suvaržyti judesiai, turi prašyti pagalbos, norint kirpti nagus, užsimauti kojines ir kt. Dažnai trūksta vitaminų, skausmingai kūnas jaučia orų permainas. Negali eiti didesnio atstumo. Sunku ir 300 metrų nueiti. Skauda širdį. Fizinio krūvio negali įveikti dėl kojų ir širdies skausmų.

Atsakovė Agentūra atsiliepiu prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Paaiškino, kad pareiškėjos dalyvumo lygis buvo vertinamas duomenys neskelbtini – duomenys neskelbtini Agentūros duomenys neskelbtini III teritoriniame skyriuje (toliau – teritorinis skyrius), kuris asmeniui dalyvumo lygio nenustatė. Nesutikdama su teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, pareiškėja kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, išsamiai išnagrinėjęs asmens dalyvumo lygio nustatymo byloje esančius medicininius dokumentus, duomenys neskelbtini priėmė sprendimą Nr. duomenys neskelbtini, kuriuo paliko galioti duomenys neskelbtini teritorinio skyriaus priimtą sprendimą Nr. duomenys neskelbtini „Dėl dalyvumo lygio“.

Dalyvumo lygio vertinimas – tai kompleksinis asmens sveikatos funkcinių sutrikimų ir psichosocialinių faktorių vertinimas. Jo tikslas – atsižvelgiant į diagnozuotų organizmo funkcinių sutrikimų laipsnį, ligos eigą ir taikomą gydymą nustatyti, kiek asmuo pajėgus įgyvendinti anksčiau įgytą profesinę kompetenciją ar įgyti naują arba atlikti mažesnės profesinės kompetencijos reikalaujančius darbus. Dalyvumo lygio vertinimas atliekamas remiantis objektyviais duomenimis: asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotu siuntimu į Agentūrą, išrašais iš medicininių dokumentų, atliktų medicininių tyrimų išvadomis, gydytojų specialistų konsultacijų išvadomis, Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ESPBI IS) paciento kortelėje identifiкуotais įrašais ir paties asmens pateikiama informacija. Dalyvumo ir neįgalumo lygio nustatymo (negalios nustatymo dokumentų) byloje esančiuose ir (ar) ESPBI IS paciento kortelėje esančiuose medicininiuose dokumentuose nurodyta informacija apie asmens sveikatos funkcinius sutrikimus ir bendrą asmens savijautą vertinama kompleksiskai. Dalyvumo lygis minėtu laikotarpiu buvo vertinamas vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Kriterijų ir tvarkos aprašas), jo priedais. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 17 punktu, dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą (Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedas) ir individualios pagalbos poreikį, užpildant individualios pagalbos poreikio klausimyną (Kriterijų ir tvarkos aprašo 3 priedas). duomenys neskelbtini viešosios įstaigos duomenys neskelbtini rajono savivaldybės poliklinikos siuntimu į Agentūrą (toliau – siuntimas į Agentūrą) pareiškėja buvo nukreipta į Agentūrą dalyvumo lygiui nustatyti. Minėtame siuntime nurodytos diagnozės pagal Tarptautinio ligų klasifikatoriaus – 10 Australijos modifikacijos (toliau – TLK-10-AM) kodus: duomenys neskelbtini; duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini. Agentūros teritoriniai skyriai ir Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindami dalyvumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais mediciniais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą.

Agentūra nėra gydymo įstaiga, todėl negali asmenims diagnozuoti susirgimų, keisti gydančių specialistų nustatytų diagnozių ar spręsti kitokius, su gydymo procesu susijusius klausimus. Už siuntimo į Agentūrą teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas, už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą – ją suteikęs gydytojas specialistas. vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punktu, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, atlikdamas pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktyje nurodytu atveju (asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, kai Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį asmens dalyvumo lygio vertinimą), remiasi tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą.

Sąvokos „sveikatos būklė“ ir „dalyvumo lygis“ yra susijusios, tačiau nėra ir negali būti tapačios, o Agentūra vertina ne sveikatos lygį, o dalyvumo lygį, kuriam esminę įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų išlikę funkciniai organizmo sutrikimai, dėl kurių masto yra parenkamas kriterijus, pagal kurį nustatomas didesnis ar mažesnis dalyvumo lygis. Esant tai pačiai diagnozuotai ligai, dalyvumo lygis gali ir didėti, ir mažėti, nes dalyvumo lygis nustatomas įvertinus ne tik medicininius kriterijus, t. y. asmens bazinį dalyvumą, bet ir asmens individualios pagalbos poreikį (amžius, darbo patirties ir darbinių įgūdžių įgijimas ir galėjimas juos panaudoti ir pan.). Dėl šios priežasties, esant pagrindui atlikti pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, dalyvumo lygis yra ne pratęsimas remiantis jau turimais byloje mediciniais duomenimis, o vertinamas iš naujo, vadovaujantis naujai pateiktais dokumentais, liudijančias tuo metu esamus asmens sveikatos funkcinis sutrikimus. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindamas pareiškėjos bazinį dalyvumą dėl pagrindinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą duomenys neskelbtini ir susijusių gretutinių diagnozių pagal TLK-10-AM kodus: duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, vadovavosi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo VI skyriaus 33.1.2.1 papunkčiu (nustatytas 0 balų bazinis dalyvumas). Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindamas bazinį dalyvumą dėl gretutinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą duomenys neskelbtini, vadovavosi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo I skyriaus 13.12 papunkčiu (nustatytas 0 balų bazinis dalyvumas). Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindamas bazinį dalyvumą dėl gretutinių diagnozių pagal TLK-10-AM kodus: duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, vadovavosi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 55.1.1 papunkčiu (nustatytas 0 balų bazinis dalyvumas). Pareiškėjos dalyvumo lygis, vertinimo metu negalėjo būti įvertintas didesnėmis balų išraiškomis, nes anksčiau minėti sveikatos funkciniai sutrikimai yra vertinami vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo papunkčiais, kuriais yra įvertintos konkrečios bazinio dalyvumo lygio vertės ir kurie negali būti koreguojami ar kitaip keičiami. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2 – 24.4 papunkčiais, pagrindinės diagnozės balą (0) padauginus iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (39), gautas pagrindinės diagnozės balų rezultatas ($0 = 39 \times 0$). Nagrinėjamu atveju gretutinės diagnozės įvertintos 0 balų, bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmė yra 0. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 papunkčiu, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, Klausimynas dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, todėl Agentūros teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno rezultatais (48 balai) nebuvo vadovaujama. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, jei bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, dalyvumo lygis nenustatomas. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius paaiškina, kad nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojo nauja dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo) lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo redakcija (naujai išdėstytas kriterijų ir tvarkos aprašas su pasikeitusiomis vertinimui taikomų punktų vertėmis). Paskutinio vertinimo metu, vertinant pareiškėjos dalyvumo lygį, buvo pritaikyti nauji kriterijai, kurie, remiantis pateiktais mediciniais dokumentais, labiausiai atitinka dabartinį sveikatos funkcijos sutrikdymo sunkumą.

Pareiškėja medicininio pobūdžio įrodymų, kurie patvirtintų jos teiginius, kad jos sveikatos būklė buvo įvertinta netinkamai ir (ar) neišsamiai, nepateikė. Taip pat pareiškėja, argumentuodama, kad jai nepagrįstai nenustatytas dalyvumo lygis, nesiremia teisės normų nuostatomis, nepateikia jokių įrodymų, pagrindžiančių šio reikalavimo teisėtumą ir pagrįstumą. Taigi nėra pateikti jokie konkretūs

argumentai, faktai ar kt., patvirtinantys, kad Agentūra būtų netinkamai įvertinusi medicininę dokumentaciją ar pažeistų dalyvumo lygio nustatymą reglamentuojančius teisės aktus (b. l. 34–39, 82).

Komisijos posėdyje atsakovės atstovai palaikė atsakovės poziciją, išdėstyta atsiliepime, ir atstovė Asmuo X prašė skundą atmesti kaip nepagrįstą. Atsakovės atstovas Asmuo X paaiškino, kad pareiškėjai duomenys neskelbtini buvo nustatytas darbingumo lygis. Per 2 metų laikotarpį pareiškėjai endoprotezuoti abu klubo sąnariai. Širdies nepakankamumo gydymui pareiškėjai skiriamas vienas vaistas, jai nėra skiriamas kompleksinis gydymas. duomenys neskelbtini reabilitacijos gydytojo konsultacijoje nurodyta, kad sumažėjęs stuburo mobilumas, įrašyta, kad pareiškėja vaikšto be pagalbos priemonių. Klubo sąnarių kontraktūros sumažėjo, pasikeitė teisės aktai, reglamentuojantys dalyvumo lygio vertinimą, atitinkamai bazinis dalyvumo lygis buvo nustatytas 0. Pareiškėja prašė, kad jos dalyvumo lygis būtų įvertintas teisės aktų nustatyta tvarka, o būtent tai, Agentūros atstovo Asmuo X nuomone, ir buvo atlikta. Atsakovės atstovė Asmuo X akcentavo, kad, pasikeitus pareiškėjos būklei, ji gali kreiptis iš naujo. Agentūros atstovai atsakė į Komisijos narės užduotus klausimus ir atsakovės atstovė Asmuo X vertino, kad duomenys neskelbtini gydytojo ortopedo traumatologo konsultacijoje nurodyta liga duomenys neskelbtini galimai įrašyta dėl žmogiškosios klaidos.

Skundas tenkintinas

Viešosios įstaigos duomenys neskelbtini rajono savivaldybės poliklinikos duomenys neskelbtini E027 medicinos dokumentų išraše / siuntime į Agentūrą nurodyta pareiškėjos diagnozė duomenys neskelbtini; susijusios diagnozės duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini (b. l. 42–44).

Pareiškėja duomenys neskelbtini prašymu kreipėsi į Agentūrą, prašydama nustatyti dalyvumo lygį, o, nustačius dalyvumo lygį, išduoti sprendimą dėl darbo pobūdžio ir sąlygų (b. l. 40–41).

Agentūros duomenys neskelbtini III teritorinio skyriaus duomenys neskelbtini Dalyvumo lygio vertinimo akte Nr. duomenys neskelbtini nurodyta, jog priimamas sprendimas nenustatyti dalyvumo lygio, nes, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų; sprendimas dėl darbo pobūdžio ir sąlygų nepriimamas (b. l. 47–57).

Agentūros duomenys neskelbtini III teritorinis skyrius duomenys neskelbtini sprendimu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl dalyvumo lygio“, vadovaudamasis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, nenustatė dalyvumo lygio, kadangi bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų (b. l. 58–60, 65–67).

Pareiškėja duomenys neskelbtini skundu kreipėsi į Agentūros direktorių, nesutikdama su Agentūros duomenys neskelbtini III teritorinio skyriaus priimtu duomenys neskelbtini sprendimu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl dalyvumo lygio“. Nurodė, kad „Esu jaunas žmogus, kenčiu viso kūno skausmus, nesu pajėgi dirbti fizinį krūvį, man yra sunku susirasti darbą“. Dalyvumo lygio įvertinimas 0 balų atliktas nekompetentingo asmens. Vien tik duomenys neskelbtini yra liga, o tai reiškia, kad pareiškėja nėra sveika (b. l. 61–62).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius duomenys neskelbtini Dalyvumo lygio vertinimo akte Nr. duomenys neskelbtini nurodė, jog atliekant pakartotinį vertinimą pagal asmens skundą, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, priimtas sprendimas nenustatyti dalyvumo lygio, kadangi bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų; sprendimas dėl darbo pobūdžio ir sąlygų nepriimamas; Agentūros duomenys neskelbtini III teritorinio skyriaus priimtas sprendimas Nr. duomenys neskelbtini „Dėl dalyvumo lygio“ paliktas galioti nepakeistas; Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, Individualios pagalbos poreikio klausimynas iš naujo nepildytas, nes bazinį dalyvumą nustačius 0 balų, jis nėra vertinamas (b. l. 68–75).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius duomenys neskelbtini sprendimu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl dalyvumo lygio“ (pasirašytu kvalifikuotu elektroniniu parašu duomenys neskelbtini), vadovaudamasis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, nusprendė nenustatyti dalyvumo

lygio, kadangi bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų, taip pat nusprendė nekeisti Agentūros duomenys neskelbtini III teritorinio skyriaus priimto sprendimo Nr. duomenys neskelbtini „Dėl dalyvumo lygio“, kuriuo asmeniui dalyvumo lygis nenustatytas. Paaiškino, kad, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, Individualios pagalbos poreikio klausimynas iš naujo nepildytas, nes bazinį dalyvumą nustačius 0 balų, jis nėra vertinamas. Ginčijamame Sprendime, be kita ko, nurodė, kad siuntime į Agentūrą dalyvumo lygiui nustatyti nurodytos diagnozės: duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini.

Vertinant bazinį dalyvumą, taikyta pagrindinė diagnozė: duomenys neskelbtini, atitinkanti bazinio dalyvumo kriterijų 33.1.2.1, kai yra pakankama inotropija ir nėra plautinės hipertenzijos požymių ir (ar) yra I° išreikštų širdies vožtuvų ydų arba didelės ar labai didelės rizikos grupės arterinė hipertenzija, kai yra II° arterinio kraujo spaudimo padidėjimas ir kai nustatytas cukrinis diabetas ir taikomas nuolatinis antihipertenzinis gydymas, arba asmenims iki 18 metų, kai diagnozuota hipertrofinė kardiomiopatija papunktį, nes dėl ligų, kurių kodai pagal TLK-10-AM duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, diagnozuotas II NYHA funkcinės klasės širdies nepakankamumas su gera inotropine funkcija dėl duomenys neskelbtini (duomenys neskelbtini), chirurginis gydymas šiuo metu neindikuotinas, paliekama stebėjimui. Patvirtinta duomenys neskelbtini kardiologo konsultacijos, duomenys neskelbtini Siuntimo į Agentūrą duomenimis. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta sumažėjusi inotropija (kairiojo skilvelio išstūmimo frakcija mažiau, nei 55 proc.). Pagrindinės diagnozės reikšmė (balais) – 0, dauginama iš koeficiento 39, pagrindinės diagnozės balų rezultatas – 0 balai (-ų). (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2 papunktis).

Vertinant bazinį dalyvumą, taikyta (-os) gretutinė (-ės) diagnozė (-ės): duomenys neskelbtini, atitinkanti bazinio dalyvumo kriterijų 13.1 bent vienos galūnės raumenų jėga – 4-5 balai pagal Lovetto skalę – jėga sumažėjusi, bet gali pasipriešinti trukdymui ir traukos jėgai papunktį, nes diagnozuota duomenys neskelbtini. Patvirtinta duomenys neskelbtini fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijos, duomenys neskelbtini Siuntimo į Agentūrą duomenimis. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta bent vienos galūnės raumenų jėga 3 balai pagal Lovetto skalę. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, Individualios pagalbos poreikio klausimynas iš naujo nepildytas, nes bazinį dalyvumą nustačius 0 balų, jis nėra vertinamas. Vadovaujantis tuo kas išdėstyta, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius nusprendė nekeisti duomenys neskelbtini III teritorinio skyriaus duomenys neskelbtini sprendimo Nr. duomenys neskelbtini, kuriuo asmeniui dalyvumo lygis nenustatytas. Gretutinės diagnozės balo reikšmė (balais) – 0, dauginama iš koeficiento, kurio reikšmė 0 ir gretutinės diagnozės balų rezultatas yra 0 balas (-ai) (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.3 papunktis).

Vertinant bazinį dalyvumą, taikyta (-os) gretutinė (-ės) diagnozė (-ės): duomenys neskelbtini, atitinkanti bazinio dalyvumo kriterijų 55.1.1 nedidelis judesių apribojimas papunktį, nes dėl ligų, kurių kodai pagal TLK-10-AM duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, diagnozuota būklė po duomenys neskelbtini (2022 m., 2023 m.), nustatytas duomenys neskelbtini. Patvirtinta duomenys neskelbtini ortopedo traumatologo konsultacijos, duomenys neskelbtini Siuntimo į Agentūrą duomenimis. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtintas vidutinis klubo sąnario judesių apribojimas arba judesio amplitudė 60° ir (ar) II laipsnio kontraktūra, arba klubo sąnario nejudrumas (ankilozė). Gretutinės diagnozės balo reikšmė (balais) – 0, dauginama iš koeficiento, kurio reikšmė 0 ir gretutinės diagnozės balų rezultatas yra 0 balas (-ai) (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.3 papunktis). Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.4 papunkčiu, apskaičiuotas asmens bazinis dalyvumas yra 0 balai (-ų). Individualios pagalbos poreikio klausimyno balų suma yra 48 balai (-ų). Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 25 punktu, dalyvumo lygis balais yra 48 balai (-ų) (b. l. 3–4, 76–79).

Ginčas kilo dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus duomenys neskelbtini sprendimo Nr. duomenys neskelbtini „Dėl dalyvumo lygio“ (pasirašyto kvalifikuotu elektroniniu parašu duomenys neskelbtini) nenustatyti pareiškėjai dalyvumo lygio, teisėtumo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAI), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas (toliau – Įstatymas), Kriterijų ir tvarkos aprašas (redakcija, galiojusi nuo 2024 m. liepos 4 d. iki 2024 m. gruodžio 6 d.).

Įstatymo paskirtis – užtikrinti asmens su negalia teisių apsaugą ir įgyvendinimą lygiai su kitais asmenimis, reglamentuoti negalios nustatymo, asmens su negalia individualių pagalbos poreikių nustatymo, tenkinimo ir finansavimo pagrindus, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatas, kitas tarptautinės teisės normas ir principus, nustatyti asmens su negalia teisių apsaugos sistemos institucijas, jų veiklos teisinius pagrindus, funkcijas, teises ir pareigas asmens su negalia teisių apsaugos srityje (1 straipsnio 1 dalis).

Įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje apibrėžta, kad asmuo su negalia – tai asmuo, kuriam šio įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ar mažesnis dalyvumo lygis. To paties straipsnio 8 dalyje apibrėžta, kad „Dalyvumo lygis – atsižvelgiant į pilnamečio asmens negalią ir aplinkos veiksnius kompleksiskai įvertintos ir nustatytos asmens galimybės ir pajėgumas visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime“. Agentūra ir (ar) jos struktūriniai padaliniai, dalyvaudami formuojant ir įgyvendinant asmens su negalia teisių apsaugos politiką, Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka ir terminais priima sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų (100 procentų dalyvumo lygio ir asmeniui nustatyto dalyvumo lygio procentų skirtumo) (Įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 6 punkto b) papunktis); dėl darbo pobūdžio ir sąlygų (Įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 6 punkto d) papunktis).

Dalyvumo lygis nustatomas pilnamečiams asmenims (Įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 2 punktas). Dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybes veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą (Įstatymo 19 straipsnio 3 dalis). Dalyvumas įvertinamas procentais, jo lygis nustatomas 5 procentinių punktų intervalais (Įstatymo 19 straipsnio 4 dalis). Dalyvumo lygio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru (Įstatymo 19 straipsnio 7 dalis).

Kriterijų ir tvarkos aprašas reglamentuoja dokumentų, reikalingų dalyvumo lygiui nustatyti, parengimo ir pateikimo tvarką, dalyvumo lygio priežasties, atsiradimo laiko ir jo termino nustatymo tvarką, nustato kriterijus, kuriais vadovaujantis nustatomas dalyvumo lygis (1 punktas). Dalyvumo lygį nustato Agentūra (Kriterijų ir tvarkos aprašo 2 punktas).

Dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus Aprašo IV skyriuje. Nustatant dalyvumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Dalyvumo lygio vertinimo aktas (toliau – Dalyvumo lygio vertinimo aktas) (Kriterijų ir tvarkos aprašo 17 punktas). Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas dalyvumo lygį: užpildo Individualios pagalbos poreikio klausimyną (3 priedas) (toliau – Klausimynas), kuriame įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse bei aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui ir nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas balais (išskyrus senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, neturintiems nedarbingumo pažymėjimo) (Kriterijų ir tvarkos aprašo 18.2 papunktis); vertina duomenis, pateiktus klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose arba Siuntime į Agentūrą ir mediciniuose dokumentuose, ir nustato asmens bazinį dalyvumą (pildomas Dalyvumo lygio vertinimo aktas) (Kriterijų ir tvarkos aprašo 18.4 papunktis). Klausimynas dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, kai: bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų (Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 papunktis).

Pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punktą, Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina šia tvarka: vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio

sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus: vienos pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento reikšmė – 39 (24.1.1 papunktis); jei asmens organizmo funkcijos sutrikusios dėl dviejų ar daugiau ligų ar traumų, vertina ne daugiau kaip penkias reikšmingiausias gretutines diagnozes (organizmo funkcinio sutrikimus) (24.1.2 papunktis); gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus taiko atsižvelgdama į sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo kriterijui priskirtą balą (24.1.3 papunktis). Pagrindinės diagnozės balų rezultatą gauna pagrindinės diagnozės kriterijui priskirtą balą daugindama iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (24.2 papunktis), o gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio sutrikimo (-ų)) balų rezultatą gauna gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balą daugindama iš gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (24.3 papunktis). Bazinį dalyvumą balais skaičiuoja sudėdama pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balų rezultatą ir gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio (-ių) sutrikimo (-ų)) balų rezultatus. Gauta bazinio dalyvumo balų skaičiaus reikšmę apvalina iki sveikojo skaitmens (24.4 papunktis). Dalyvumo lygį balais apskaičiuoja sudėdama bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto Klausimyno balus (Kriterijų ir tvarkos aprašo 25 punktas). Jei bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, dalyvumo lygis nenustatomas (Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktas). Nustatant asmens dalyvumo lygį, pildomas Dalyvumo lygio vertinimo aktas (Kriterijų ir tvarkos aprašo 28 punktas).

Kriterijų ir tvarkos aprašo 49 punktu nustatyta, kad Agentūros teritorinis skyrius per 20 darbo dienų nuo šio aprašo 8 arba 9 ir 14 punktuose nurodytų dokumentų gavimo dienos atlieka dalyvumo lygio vertinimą ir priima sprendimus dėl asmens dalyvumo lygio, jo priežasties (-čių), atsiradimo laiko, termino (toliau – sprendimas dėl dalyvumo lygio) ir Agentūros direktoriaus nustatyta tvarka asmeniui prašant – sprendimą dėl darbo pobūdžio ir sąlygų.

Asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, kai Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį asmens dalyvumo lygio vertinimą, Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas atlieka pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą šio aprašo III skyriuje nustatyta tvarka (Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktis). Pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas šio aprašo 57.1 papunktyje nurodytu atveju atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą (Kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punktas). Bazinio dalyvumo kriterijai nustatyti Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priede.

Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 33.1.2.1 papunkčiu, širdies ligos (vertinant kraujotakos sistemos ligas, gali būti taikomas tik vienas Bazinio dalyvumo lygio nustatymo kriterijų VI skyriaus 33 punkto papunktis, atsižvelgiant į vyraujančią klinikinę ligos formą; diagnozė turi būti pagrįsta gydytojo išvada ir objektyviais klinikiniais (instrumentiniais ir laboratoriniais) tyrimais, atsižvelgiant į klinikinę būklę po 3 mėnesių gydymo): kai yra pakankama inotropija ir nėra plautinės hipertenzijos požymių ir (ar) yra I laipsnių išreikštų širdies vožtuvų ydų arba didelės ar labai didelės rizikos grupės arterinė hipertenzija, kai yra II laipsnio arterinio kraujo spaudimo padidėjimas ir kai nustatytas cukrinis diabetas ir taikomas nuolatinis antihipertenzinis gydymas, arba kai asmenims iki 18 metų diagnozuota hipertrofinė kardiomiopatija – vertinamos 0 balų.

Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 13.1 papunkčiu nustatyta, kad periferinės nervų sistemos, neuroraumeninės jungties ir raumenų ligos (taikomas tik vienas Bazinio dalyvumo lygio nustatymo kriterijų I skyriaus 13 punkto papunktis arba tik vienas XIV skyriaus 51 punkto papunktis, atsižvelgiant į vyraujančią klinikinę ligos reiškimosi formą; reiškiasi bent vienos galūnės ar jos dalies motorikos, jutimų sutrikimais ir skausmais; išnaudojus gydymo galimybes, sutrikimai turi būti patvirtinti klinikiniais ir instrumentiniais tyrimais, gydytojų išvadamis. Raumenų jėgos vertinimas nuo 0 iki 5 balų Lovetto skale: 0 balų – nėra judesio, nėra raumens susitraukimo; 1 balas – nėra judesio, yra tik raumens susitraukimas; 2 balai – pilna judesio amplitudė, pašalinus gravitacijos jėgų veikimą; 3 balai – pilna judesio amplitudė, nugalint gravitacijos jėgas be pasipriešinimo; 4 balai – pilna judesio amplitudė, nugalint gravitacijos jėgas ir nedidelį pasipriešinimą; 5 balai – pilna judesio amplitudė, nugalint gravitacijos jėgas ir stiprų pasipriešinimą): bent vienos galūnės raumenų jėga –

4–5 balai pagal Lovetto skalę – jėga sumažėjusi, bet gali pasipriešinti trukdymui ir traukos jėgai – vertinama 0 balų.

Pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 55.1.1 papunktį, kojų funkcijos sutrikimas: klubo sąnario judesių sutrikimas: nedidelis judesių apribojimas arba judesio amplitudė 90 laipsnių ir (ar) I laipsnio kontraktūra vertinamas 0 balų.

Iš nurodyto teisinio reglamentavimo darytina išvada, jog dalyvumo lygio vertinimas yra kompleksinis pilnamečio asmens organizmo funkcinių sutrikimų ir aplinkos veiksnių vertinimas, kurio tikslas nustatyti asmens galimybes ir pajėgumą visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Dalyvumo lygio vertinimas atliekamas remiantis duomenimis, pateiktais klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose arba siuntime į Agentūrą ir medicininuose dokumentuose. Asmeniui nustačius dalyvumo lygį ir tik asmeniui prašant, išduodamas sprendimas dėl darbo pobūdžio ir sąlygų.

Pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) dėl darbingumo lygio (Komisijos pastaba: dabar dalyvumo lygio) nustatymo ir panašaus pobūdžio bylose ne kartą akcentuota, jog sprendžiami išimtinai tik teisės klausimai. Teismui nesuteikta kompetencija spręsti medicininius ir darbingumo lygio nustatymo (klasifikavimo) klausimus. Teismas turi patikrinti viešojo administravimo subjekto priimto akto pagrįstumą bei teisėtumą šiais aspektais: ar jis priimtas kompetentingo subjekto; ar buvo laikytasi pagrindinių procedūrų, ypač taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą (LVAT 2012 m. balandžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-146-328/2012; 2019 m. gruodžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-847-602/2019). Specialių mokslo žinių reikalaujantis medicinos srities klausimų sprendimas (diagnozių teisingumas ir pan.) nepatenka į administracinio teismo kompetencijos ribas (LVAT 2013 m. kovo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-22/2013).

Taigi, nagrinėjant ginčą dėl Agentūros priimto Sprendimo vertintina tai, ar pareiškėjos dalyvumo lygis buvo nustatomas laikantis teisės aktų reikalavimų, ar Sprendimas priimtas laikantis pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą, ar buvo atsižvelgta į pareiškėjos skunde nurodytas aplinkybes, ar Sprendimas priimtas pagal kompetenciją, ar savo turiniu neprieštarauja aukštesnės galios teisės aktams.

Byloje surinkti duomenys patvirtina, kad pareiškėjos dalyvumo lygis buvo vertinamas duomenys neskelbtini – duomenys neskelbtini Agentūros duomenys neskelbtini III teritorinio skyriaus, kuris duomenys neskelbtini sprendimu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl dalyvumo lygio“ nusprendė nenustatyti pareiškėjai dalyvumo lygio, kadangi bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų. Pareiškėja, nesutikdama su šiuo Agentūros duomenys neskelbtini III teritorinio skyriaus duomenys neskelbtini sprendimu, pateikė skundą Agentūros direktoriui dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius duomenys neskelbtini dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. duomenys neskelbtini pagrindu (pakartotinis vertinimas atliktas duomenys neskelbtini) priimtu Sprendimu, vadovaudamasis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, nusprendė nenustatyti pareiškėjai dalyvumo lygio, kadangi bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų. Taip pat nusprendė nekeisti Agentūros duomenys neskelbtini III teritorinio skyriaus priimto sprendimo Nr. duomenys neskelbtini „Dėl dalyvumo lygio“, kuriuo asmeniui dalyvumo lygis nenustatytas. Paaiškino, kad, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, Individualios pagalbos poreikio klausimynas iš naujo nepildytas, nes bazinį dalyvumą nustačius 0 balų, jis nėra vertinamas.

Nagrinėjamu atveju pareiškėjos atžvilgiu, vertindamas pareiškėjos bazinį dalyvumą, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius pritaikė Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo VI skyriaus „Kraujotakos sistemos ligos“ 33.1.2.1 papunktį dėl pagrindinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą duomenys neskelbtini, pagal minėtą papunktį nustatė 0 balų bazinį dalyvumą, remdamasis duomenys neskelbtini kardiologo konsultacijos ir duomenys neskelbtini Siuntimo į Agentūrą duomenimis. Sprendime nurodė, kad didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta sumažėjusi inotropija (kairiojo skilvelio išstūmimo frakcija mažiau nei 55 proc.).

Vertindamas bazinį dalyvumą dėl gretutinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą duomenys neskelbtini, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius pritaikė Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo I skyriaus „Nervų sistemos ligos“ 13.1 papunktį ir nustatė 0 balų bazinį dalyvumą, remdamasis duomenys neskelbtini fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijos ir duomenys neskelbtini Siuntimo į Agentūrą duomenimis. Sprendime nurodė, kad didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta bent vienos galūnės raumenų jėga 3 balai pagal Lovetto skalę.

Vertindamas bazinį dalyvumą dėl gretutinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą duomenys neskelbtini, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius pritaikė Kriterijų ir tvarkos aprašo XIV skyriaus „Ligos, traumos ir kiti dėl išorinių priežasčių atsiradę padariniai“ 55.1.1 papunktį ir nustatė 0 balų bazinį dalyvumą, remdamasis duomenys neskelbtini ortopedo traumatologo konsultacijos ir duomenys neskelbtini siuntimo į Agentūrą duomenimis. Sprendime nurodė, kad didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtintas vidutinis klubo sąnario judesių apribojimas arba judesio amplitudė 60° ir (ar) II laipsnio kontraktūra, arba klubo sąnario nejudrumas (ankilozė).

Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 papunkčiu, kadangi bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, Klausimynas nebuvo pildomas, o Agentūros duomenys neskelbtini III teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno rezultatas (48 balai) netaikytas. Sprendime nurodyta, kad pagal Tvarkos aprašo 26 punktą, dalyvumo lygis pareiškėjai nenustatytas, kadangi bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius atsiliepiame paaiškino, kad nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojo nauja dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo) lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo redakcija (naujai išdėstyta kriterijų ir tvarkos aprašas su pasikeitusiomis vertinimui taikomų punktų vertėmis). Paskutinio vertinimo metu, vertinant pareiškėjos dalyvumo lygį, buvo pritaikyti nauji kriterijai, kurie, remiantis pateiktais medicininiais dokumentais, labiausiai atitinka dabartinę sveikatos funkcijos sutrikdymo sunkumą. Komisijos posėdyje atsakovės atstovas V. Jocius taip pat kalbėjo, kad pareiškėjai buvo endoprotezuoti abu klubo sąnariai, širdies nepakankamumo gydymui pareiškėjai skiriamas vienas vaistas, jai nėra skiriamas kompleksinis gydymas. 2024 m. rugpjūčio 20 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijoje nurodyta, kad sumažėjęs stuburo mobilumas, įrašyta, kad pareiškėja vaikšto be pagalbos priemonių. Klubo sąnarių kontraktūros sumažėjo, pasikeitė teisės aktai, reglamentuojantys dalyvumo lygio vertinimą, atitinkamai bazinis dalyvumo lygis buvo nustatytas 0.

Komisija laiko būtinu atkreipti dėmesį į medicininuose dokumentuose pastebėtus prieštaravimus. duomenys neskelbtini šeimos gydytojo Siuntimo į Agentūrą 3 punkto Medicininiai duomenys“ 3.1 papunktyje „Anamnezė“ nurodyta, kad pareiškėja „duomenys neskelbtini“ (b. l. 42–44). duomenys neskelbtini gydytojo ortopedo traumatologo konsultacijos 3 punkto „Medicininiai duomenys“ 3.3 papunkčio „Diagnozės“ dalyje nurodyta lėtinė pirmą kartą šiais metais nustatyta liga duomenys neskelbtini, nustatymo data duomenys neskelbtini (b. l. 47), tačiau tokios diagnozės šeimos gydytojo Siuntime į Agentūrą (3.5 papunktis „Susijusios diagnozės“) nėra, o yra kita diagnozė – duomenys neskelbtini. Gydytojo ortopedo traumatologo konsultacijos 3.2 papunkčio „Būklės įvertinimas objektyviai“ dalyje nurodytas pacientės ūgis 130 cm, kai šeimos gydytojo Siuntime į Agentūrą – 177 cm.

Komisijos posėdyje atsakovės atstovė Asmuo X vertino, kad minėtoje gydytojo konsultacijoje nurodyta liga duomenys neskelbtini galimai įrašyta dėl žmogiškosios klaidos. Pareiškėja, atsakydama į atsakovės atstovo Asmuo X klausimą, ar jai buvo duomenys neskelbtini, atsakė, kad ne. Pasak atsakovės atstovo Asmuo X, ligos duomenys neskelbtini sukeltų, išlikusių funkcinių organizmo sutrikimų Agentūra nevertino.

Agentūra atsiliepiame nurodė, kad ji „nėra gydymo įstaiga, todėl negali asmenims diagnozuoti susirgimų, keisti gydančių specialistų nustatytų diagnozių ar spręsti kitokius, su gydymo procesu susijusius klausimus. Už siuntimo į Agentūrą teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas, už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą – ją suteikęs gydytojas specialistas“.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 35 straipsnyje, be kita ko, nustatyta, kad, „Apibrėžiant ir vykdant visą Sąjungos politiką ir veiklą, užtikrinamas aukštas žmonių sveikatos apsaugos lygis“. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 53 straipsnį, valstybė rūpinasi žmonių sveikata ir laiduoja medicinos pagalbą bei paslaugas žmogui susirgus. Taigi žmogaus, visos visuomenės sveikata yra neabejotinai įstatymų saugoma vertybė.

Administracinė procedūra – pagal VAĮ viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą (VAĮ 2 straipsnio 2 dalis).

Vadovaudamasis VAĮ 12 straipsnio 4 dalimi, viešojo administravimo subjektas motyvuotai gali prašyti kito viešojo administravimo subjekto pateikti dokumentus, informaciją ar nuomonę pagal kompetenciją, kurių reikia administraciniam sprendimui priimti, arba tarnybinės pagalbos. Taikomas „Vieno langelio“ principas, kuris reiškia, kad asmeniui informacija suteikiama, prašymas ar skundas priimamas ir atsakymas į juos pateikiamas vienoje darbo vietoje. Prašymą ar skundą nagrinėja ir informaciją iš savo struktūrinių padalinių, pavaldžių subjektų, prireikus ir iš kitų viešojo administravimo subjektų gauna pats prašymą ar skundą nagrinėjantis ir administracinį sprendimą priimantis viešojo administravimo subjektas, neįpareigodamas tai atlikti prašymą ar skundą padavusio asmens (VAĮ 3 straipsnio 13 punktas).

Kriterijų ir tvarkos aprašo 68 ir 69 punktuose nustatyta, kad „Už klinikinių elektroninių dokumentų parengimą ar Siuntimo į Agentūrą dalyvumo lygiui nustatyti teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas“ (68 punktas). „Už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą atsako konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas. Apie gautus neteisingus medicininius dokumentus Agentūra raštu informuoja asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba asmenį gydantis ir (ar) jį konsultavęs gydytojas, vadovą, nurodydamas medicininio dokumento datą, pavadinimą, dokumentą parengusio asmens pareigas, vardą ir pavardę. Agentūra, gavusi iš asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų papildomas išvadas, Agentūros direktoriaus nustatyta tvarka atlikusi išsamų (-ius) tyrimą (-us) ir nustačiusi, kad pateikti neteisingi duomenys, t. y. padarytas šurkštus pažeidimas, bet šis pažeidimas neturi veikos, dėl kurios gydytojui gali būti taikoma baudžiamoji atsakomybė, požymių, raštu informuoja Valstybinę akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybą prie Sveikatos apsaugos ministerijos, pateikdama jai motyvuotą kreipimąsi, kuriame nurodo gydytojo, dėl kurio kreipiasi, vardą, pavardę, gydymo įstaigą, pareigas, ir tyrimo dokumentų kopijas“ (69 punktas).

Kaip anksčiau jau minėta, asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, kai Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį asmens dalyvumo lygio vertinimą, Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas atlieka pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą šio aprašo III skyriuje nustatyta tvarka (Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktis). Tuomet Kriterijų ir tvarkos aprašo 18.5 papunktyje numatyta Agentūros teisė prireikus raštu kreiptis į: asmens sveikatos priežiūros įstaigą, kurios asmenį gydantis gydytojas parengė klinikinius elektroninius dokumentus arba Siuntimą į Agentūrą (nurodydamas asmens, dėl kurio kreipiamasi, vardą, pavardę, gimimo datą, prašomų duomenų gavimo pagrindą, jų naudojimo tikslą, teikimo būdą ir apimtį), dėl papildomų medicininių dokumentų (informacijos), reikalingų asmens baziniam dalyvumui nustatyti, pateikimo, jeigu gauti klinikiniai elektroniniai ar medicininiai dokumentai yra neišsamūs ar jų nepakanka (18.5.1 papunktis); kitas įstaigas ar institucijas dėl papildomų dokumentų (informacijos), reikalingų asmens dalyvumo lygiui nustatyti, pateikimo (nurodydamas asmens, dėl kurio kreipiamasi, vardą, pavardę, gimimo datą, prašomų duomenų gavimo pagrindą, jų naudojimo tikslą, teikimo būdą ir apimtį), jeigu gauti medicininiai ar kiti dokumentai yra neišsamūs ar jų nepakanka (18.5.2 papunktis); tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančią įstaigą dėl papildomo asmens sveikatos ištyrimo, nurodydamas asmens, kurio dalyvumo lygis vertinamas, vardą, pavardę, gimimo datą ir priežastį, dėl kurios prašo papildomo asmens sveikatos ištyrimo. Už tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas

teikiančios įstaigos suteiktas paslaugas Agentūra apmoka iš einamiesiems metams Agentūrai skirtų valstybės biudžeto asignavimų (18.5.3 papunktis).

Pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 62 punktą, atlikdama pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, Agentūra turi teisę pasitelkti ekspertus.

Kreipimosi į tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančias įstaigas ir nepriklausomų ekspertų ir kitų specialistų pasitelkimo ir apmokėjimo už šias paslaugas tvarkos aprašas, patvirtintas Agentūros direktoriaus 2024 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. V-155 „Dėl Kreipimosi į tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančias įstaigas ir nepriklausomų ekspertų ir kitų specialistų pasitelkimo ir apmokėjimo už šias paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo“, reglamentuoja Agentūros kreipimosi į tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančias įstaigas (toliau – tretinio lygio ASPPTĮ) dėl papildomo asmenų sveikatos ištyrimo ir nepriklausomų ekspertų ir kitų specialistų (toliau – ekspertai ir kiti specialistai), turinčių atitinkamą kompetenciją ir galinčių pateikti išvadas neįgalumo lygio, dalyvumo lygio (toliau – negalios), individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos (toliau – IPTIK) poreikio, kitų su asmens negalia susijusių poreikių vertinimo klausimais, pasitelkimo ir apmokėjimo už šias paslaugas tvarką (1 punktą).

Šio Kreipimosi į tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančias įstaigas ir nepriklausomų ekspertų ir kitų specialistų pasitelkimo ir apmokėjimo už šias paslaugas tvarkos aprašo 6 punkte nustatyta, kad Agentūra, siekdama priimti teisingą ir objektyvų sprendimą, gali kreiptis į tretinio lygio ASPPTĮ, esant bent vienai iš šių sąlygų: kai kyla prieštaravimų tarp Agentūrai asmens negalios ar su ja susijusių poreikių vertinimui atlikti pateiktų medicininių ar kitų papildomai gautų dokumentų (6.1 papunktis); kai pateiktuose medicininiuose ar kituose dokumentuose nėra prieštaravimų, bet stebima asmens sveikatos būklė neatitinka aprašytosios siuntimo į Agentūrą (6.2 papunktis); kitais atvejais, kai toks kreipimasis yra būtinas priimti teisingą ir objektyvų sprendimą (6.3 papunktis).

Iš išdėstyto akivaizdu, kad Agentūra, siekdama priimti teisingą ir objektyvų sprendimą, turi teises priemones, kurias panaudodama, gali išsiaiškinti prieštaravimus tarp jai dalyvumo lygio vertinimui pateiktų medicininių dokumentų ar gauti papildomus medicininius dokumentus, jeigu pateikti medicininiai dokumentai yra neišsamūs ar jų nepakanka. Asmens sveikatai esant įstatymų saugomai vertybei, medicininiuose dokumentuose negali būti ar likti rašymo apsirikimų, ypač jei tai susiję su diagnozėmis. Agentūra neišdavė medicininių dokumentų, kurie jai buvo pateikti dalyvumo lygio vertinimui, atitinkamai, jai nesuteikti įgaliojimai nuspręsti ir konstatuoti, kad medicininiuose dokumentuose esantis įrašas apie konkrečią diagnozę (kaip šiuo atveju apie duomenys neskelbtini) yra rašymo apsirikimas, ar, kaip Komisijos posėdyje nurodė atsakovės atstovė Asmuo X, žmogiškoji klaida. Šiuo atveju byloje nepateikta duomenų, kad Agentūra tokiomis priemonėmis naudojosi, atliko reikalingus veiksmus, siekdama šiuos prieštaravimus išsiaiškinti ir (ar) paneigti, priimti teisingą ir objektyvų sprendimą, nekeliantį abejonių visapusišku reikšmingų aplinkybių įvertinimu, užtikrinant, kad prieštaravimai medicininiuose dokumentuose apie pareiškėjos sveikatą, ūgi būtų išsiaiškinti ir būtų nustatyta objektyvi tiesa, teisingi duomenys.

Sprendime Agentūra taip pat nenurodė tokių faktinių aplinkybių ir nemotyvavo, jei diagnozę duomenys neskelbtini laikė žmogiškąja klaida. Pažymėtina ir tai, kad pati Agentūra atsiliepime nurodo, kad ji negali keisti gydančių specialistų nustatytų diagnozių ar spręsti kitokių, su gydymo procesu susijusių klausimų. Pareiškėjos nuomonė, išsakyta Komisijos posėdyje, tapati kaip ir Agentūros, kad atsakovė neturi teisės paneigti gydytojų nustatytų diagnozių. Atsižvelgiant į anksčiau jau minėtą LVAT praktiką, specialių mokslo žinių reikalaujantis medicinos srities klausimų sprendimas (diagnozių teisingumas ir pan.) nepatenka į administracinio teismo kompetencijos ribas (LVAT 2013 m. kovo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-22/2013), vadinasi ir į Komisijos kompetencijos ribas. Komisija negali nei patvirtinti, nei paneigti, ar diagnozė duomenys neskelbtini, nurodyta duomenys neskelbtini gydytojo ortopedo traumatologo konsultacijoje, yra netikslūs.

Komisija, analizuodama byloje pateiktus medicininius dokumentus, taip pat pastebi prieštaravimus tarp medicininiuose dokumentuose nurodyto, kad pareiškėja nenaudoja pagalbinių

priemonių vaikstant, ir tų faktinių aplinkybių, kurias nurodė pareiškėja Komisijos posėdyje bei nustatė Agentūra, pildydama Individualios pagalbos poreikio klausimyną. duomenys neskelbtini šeimos gydytojo Siuntimo į Agentūrą 3 punkto „Medicininiai duomenys“ 3.1 papunktyje „Anamnezė“ nurodyti pareiškėjos sveikatos duomenys (duomenys neskelbtini), kuriuos ji įvardijo gydytojui. To paties duomenys neskelbtini šeimos gydytojo Siuntimo į Agentūrą 3.2 papunkčio „Būklės įvertinimas objektyviai“ dalyje, be kita ko, nurodyta, kad pareiškėjos duomenys neskelbtini, pagalbinių priemonių vaikstant nenaudoja (b. l. 42). duomenys neskelbtini fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijoje nurodyta, kad pareiškėja vaikšto be pagalbinių priemonių (b. l. 45). duomenys neskelbtini gydytojo ortopedo traumatologo konsultacijos 3 punkto „Medicininiai duomenys“ 3.2 papunkčio „Būklės įvertinimas objektyviai“ dalyje nurodytos duomenys neskelbtini ir 3.8 papunkčio „Gydymo, slaugos, darbo, ambulatorinės priežiūros rekomendacijos“ dalyje nurodyta rekomendacija: „duomenys neskelbtini“ (b. l. 47). duomenys neskelbtini kardiologo konsultacijos 3.6 papunkčio „Gydymo, slaugos, darbo, ambulatorinės priežiūros rekomendacijos“ dalyje nurodyta viena iš rekomendacijų – riboti sunkų fizinį krūvį (b. l. 48). Individualios pagalbos poreikio klausimyno 2 punkto „Judėjimas (mobilumas)“ duomenimis, pareiškėjos atveju fiksuotas (3 balų) didelis pagalbos poreikis (kai jai dažnai reikia pagalbos) lipant laiptais, einant ilgą atstumą (b. l. 53, 71).

Skunde, kuri pareiškėja teikė Agentūros direktoriui, nurodyta, kad „Esu jaunas žmogus, kenčiu viso kūno skausmus, nesu pajėgi dirbti fizinį krūvį, man yra sunku susirasti darbą“ (b. l. 62).

Skunde Komisijai pareiškėja nurodo, jog turi judesių suvaržymą, negali lipti laiptais, pareiškėjai reikia pagalbos norint atlikti įprastus kasdienius dalykus (b. l. 1–2). Pareiškėja, Komisijos posėdyje kalbėdama apie jos judėjimo galimybes, paaiškino, jog, išėjus iš namų, jai reikalingas vienas ramentas. Negali lipti laiptais, naudojasi liftu. Lipti itin sudėtinga ir skausminga. Negali ant tam tikrų kėdžių atsisėsti, nes skausminga. Apskritai, negali ilgai sėdėti. Prausiasi tik atsisėdusi, negali praustis stovint. Suvaržyti judesiai, turi prašyti pagalbos, norint kirpti nagus, užsimauti kojines ir kt. Dažnai trūksta vitaminų, skausmingai kūnas jaučia orų permainas. Negali eiti didesnio atstumo. Sunku ir 300 metrų nueiti. Skauda širdį. Fizinio krūvio negali įveikti dėl kojų ir širdies skausmų.

Tuomet, esant nurodytoms pareiškėją konsultavusių gydytojų rekomendacijoms dėl fizinio krūvio negalimumo arba ribojimo, Agentūros fiksuotam individualios pagalbos dideliame poreikiui atitinkamoje judėjimo srityse, pareiškėjai Komisijos posėdyje taip pat nurodžius aplinkybes dėl fizinio krūvio negalimumo, nes tai lydi kojų ir širdies skausmai, o taip pat jai nurodžius, kad išėjus iš namų, vaikščiodama naudoja vieną ramentą, pagrįstai kyla abejonių, ar pareiškėjos sveikatos būklė objektyviai atitinka šeimos gydytojo Siuntime į Agentūrą bei fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijoje nurodytą, kad pagalbinių priemonių pareiškėja vaikstant nenaudoja. Komisija, objektyviai įvertinusi nustatytas faktines aplinkybes ir aptartą teisinį reglamentavimą, neturi pagrindo spręsti, kad pareiškėjos atveju pagrįstai ir teisėtai nenustatytas dalyvumas, kai nėra visiško aiškumo dėl pagalbinių priemonių naudojimo (nenaudojimo), pareiškėjai vaikstant, ir ar, tai keistų ir kaip Agentūros atliekamą dalyvumo vertinimą (jo rezultatus). Komisijos vertinimu, Agentūra, siekdama priimti teisingą ir objektyvų sprendimą, turi teisę naudotis Kriterijų ir tvarkos aprašo 18.5 papunktyje ar Kreipimosi į tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančias įstaigas ir nepriklausomų ekspertų ir kitų specialistų pasitelkimo ir apmokėjimo už šias paslaugas tvarkos aprašo 6 punkte aptartomis priemonėmis, pavyzdžiui, gali kreiptis į pareiškėją gydantį gydytoją, išrašiusį Siuntimą į Agentūrą, dėl papildomų medicininių dokumentų (informacijos), reikalingų asmens baziniam dalyvumui nustatyti, pateikimo, kadangi byloje esantys medicininiai dokumentai minėtu aspektu yra neišsamūs ar jų nepakanka.

Pažymėtina, kad duomenys neskelbtini fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijos 3 punkto „Medicininiai duomenys“ 3.1 papunkčio „Anamnezė“ dalyje nurodyta, kad pacientė laukia vizito pas gydytoją neurologą (b. l. 45). Šios srities gydytojo konsultacija, kaip reikalinga, įvardyta ir duomenys neskelbtini gydytojo ortopedo traumatologo konsultacijos 3 punkto „Medicininiai duomenys“ 3.8 papunkčio „Gydymo, slaugos, darbo, ambulatorinės priežiūros rekomendacijos“ dalyje (b. l. 47). Komisijos posėdyje pareiškėja nurodė, kad jau po skundžiamo

Sprendimo priėmimo įvyko neurologo konsultacija, kurios metu buvo nustatyta duomenys neskelbtini ir kt., paskirtos reabilitologo paslaugos. Byloje šios konsultacijos rezultatų nėra pateikta ir, remiantis pareiškėjos paaiškinimais, ji nebuvo suteikta tuo laikotarpiu, kai Agentūros teritoriniame skyriuje ar Sprendimų kontrolės skyriuje buvo atliekamas pareiškėjos dalyvumo vertinimas (duomenys neskelbtini – duomenys neskelbtini), pakartotinis dalyvumo vertinimas (duomenys neskelbtini – duomenys neskelbtini). Kaip Komisijos posėdyje pažymėjo Agentūros atstovė Asmuo X, o taip pat yra paminėta ir atsakovės atsiliepime, pasikeitus pareiškėjos sveikatos būklei, pareiškėja turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui.

Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 5 punkte numatytas išsamumo principas, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Objektyvumo principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs (VAĮ 3 straipsnio 9 punktas).

Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalis). Su gero administravimo principu aspektu siejamas ir administracinių paslaugų prieinamumo užtikrinimas. Formaliai ir biurokatiškai vykdomos viešojo administravimo funkcijos nesiderina su gero administravimo principu (pvz., LVAT 2015 m. birželio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2150-492/2015). Gero administravimo principas reikalauja, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, veiktų rūpestingai ir atidžiai, taip pat užtikrintų, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų (pvz., LVAT 2015 m. birželio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2142-624/2015). Be to, gero administravimo principas yra platus, savyje talpinantis ne vieną įvairaus pobūdžio (materialinio, procedūrinio) imperatyvą, jų tarpe ir administracinio teisinio santykio šalių bendradarbiavimą bei pareigą imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai (LVAT biuletenis Nr. 30, 2016, p. 467, 470).

Komisija sprendžia, jog nagrinėjamu atveju atsakovė, būdama atsakinga už dalyvumo vertinimą, objektyvaus ir teisingo sprendimo priėmimą, nesivadovavo gero administravimo principu, objektyvumo ir išsamumo principais, dėl duomenys neskelbtini skunde Agentūros direktoriui nurodytų pareiškėjos galimai pažeistų teisių neatliko visapusiško faktinio pagrindo vertinimo. Tokie viešojo administravimo institucijos veiksmai, kai nesiremiam gero administravimo principu, siekiant padėti besikreipiančiam asmeniui įgyvendinti jo teises, o formaliai ir biurokatiškai vykdomos viešojo administravimo funkcijos, pripažintini neteisėtais (pvz., LVAT 2015 m. birželio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2150-492/2015, 2021 m. kovo 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1826-629/2021).

Reikalavimai, taikytini administraciniam sprendimui, yra įtvirtinti VAĮ 10 straipsnyje. VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje reglamentuota, jog administraciniame sprendime, be kita ko, turi būti nurodyta: administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai (5 ir 6 punktai).

LVAT yra pažymėjęs, kad minėtos VAĮ nuostatos reiškia, jog individualiame administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-367-502/2022; 2014 m. gruodžio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-822-1440/2014; 2012 m. sausio 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-756-35/2012, kt.). LVAT praktikoje yra konstatuota, kad kiekvienu konkrečiu atveju, vertinant individualaus administracinio akto teisėtumą VAĮ 10 straipsnio taikymo aspektu, turi būti atsižvelgiama į tuos teisės aktus, kurie reguliuoja konkretų teisinį santykį, t. y. turi

būti įvertinama, kokie ir kokia apimtimi yra teisiškai reikšmingi faktai bei kokios konkrečios materialiosios teisės normos asmeniui gali sudaryti atitinkamas prielaidas bei sąlygas, kad būtų sukurtos, panaikintos ar pakeistos asmens subjektinės teisės tam tikruose teisiniuose santykiuose. Šia teisės norma iš esmės yra siekiama užtikrinti, kad asmeniui, dėl kurio yra priimtas atitinkamas individualus administracinis aktas, būtų žinomi šio akto priėmimo teisinis bei faktinis pagrindai, motyvai (LVAT 2025 m. sausio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-69-575/2025). Kriterijus, pagal kurį turi būti vertinama procedūros pažeidimo įtaka priimto administracinio akto teisėtumui, yra tikimybė, kad dėl šio pažeidimo buvo priimtas nepagrįstas sprendimas (žr., pvz., LVAT 2021 m. balandžio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1552-520/2021, 2016 m. vasario 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-79-624/2016, 2014 m. balandžio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A502-253/2014 ir kt.).

Vadovaudamasi aptartu teisiniu reglamentavimu, atsižvelgdama ir į teismų praktiką, įvertinusi nustatytas faktines aplinkybes, Komisija daro išvadą, kad Sprendimas neatitinka VAI 10 straipsnio 5 ir 6 dalyje įtvirtintų administraciniams sprendimams keliamų reikalavimų. Agentūra, pakartotinai vertindama pareiškėjos dalyvumo lygį, pažeidė Kriterijų ir tvarkos apraše nustatytas pagrindines procedūras, turėjusias užtikrinti objektyvų ir visapusišką visų faktinių aplinkybių vertinimą, todėl ginčijamas Sprendimas naikintinas.

Nustatytų teisinių ir faktinių aplinkybių pagrindu pareiškėjos skundas, pateiktas Komisijai, tenkintinas.

Pagal Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktą viena iš Komisijos, išnagrinėjus skundą, galimų priimti sprendimo rūšių yra panaikinti skundžiamą individualų administracinį aktą ar jo dalį ir įpareigoti viešojo administravimo subjektą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą. Sprendžiant dėl Komisijos sprendimu nustatyto laiko Agentūrai priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą, svarbu įvertinti tai, kad Agentūra turėtų įgyvendinti jai suteiktas teises ir pareigas, siekiant pašalinti prieštaravimus ar neaiškumus medicininiuose dokumentuose. Taip pat aktuali Kriterijų ir tvarkos aprašo 59 punkto nuostata, kurioje reglamentuota, kad asmens pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas atliekamas ir sprendimas dėl asmens dalyvumo lygio nustatymo priimamas per 20 darbo dienų nuo visų vertinimui atlikti reikalingų dokumentų gavimo Agentūroje dienos arba, jei pakartotinis dalyvumo lygis vertinamas vykdant Lietuvos administracinių ginčų komisijos sprendimą, – per Lietuvos administracinių ginčų komisijos nustatytą terminą.

Dėl bylos medžiagos pripažinimo nevieša

Europos Parlamento ir Tarybos 2016 m. balandžio 27 d. reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų duomenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 4 straipsnio 15 dalyje nustatyta, kad sveikatos duomenys – asmens duomenys, susiję su fizine ar psichine fizinio asmens sveikata, įskaitant duomenis apie sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, atskleidžiantys informaciją apie to fizinio asmens sveikatos būklę. Šio administracinio ginčo byloje pateikta informacija, susijusi su pareiškėjos sveikatos būkle.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnio 1 dalyje ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 16 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę į savo asmens duomenų apsaugą. Privataus gyvenimo apsaugą laiduoja Lietuvos Respublikos Konstitucija, kurios 22 straipsnis, be kita ko, įtvirtina, jog žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas. Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.23 straipsnio 1 ir 2 dalių reikalavimus fizinio asmens privatus gyvenimas neliečiamas; informacija apie asmens privatų gyvenimą gali būti skelbiama tik jo sutikimu; duomenų apie asmens sveikatos būklę paskelbimas pažeidžiant įstatymų nustatytą tvarką laikomas privataus gyvenimo pažeidimu.

Agentūra atsiliepiame Komisijos prašo priimti sprendimą dėl visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimo ir leisti susipažinti tik proceso šalims ar jų teisėtiems atstovams. Toks prašymas motyvuojamas tuo, kad visa juose esanti informacija yra susijusi su asmens, kurio tapatybė

yra žinoma, duomenimis, (asmens kodas, namų adresas, asmens tapatybės kortelės numeris ir pan.), o kita dalis priskirtina specialių kategorijų asmens duomenims, susijusiems su asmens sveikata. Juo labiau, Bendrajame asmens duomenų apsaugos reglamente ši sąvoka nėra susiaurinama – jame nustatyta, kad asmens duomenys neturi baigtinio kategorijų sąrašo, todėl atsižvelgiant į galimybę nustatyti asmens tapatybę, bet kokia informacija gali būti laikoma asmens duomenimis (b. l. 34–35).

Vertindama šį Agentūros prašymą, Komisija pažymi, kad jos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša (neteikiama susipažinti ir daryti kopijų proceso dalyviams). Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis. LVAT 2017 m. kovo 1 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eAS-122-146/2017 akcentavo, kad per Administracinių bylų teisenos įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje (Komisijos pastaba: dabar Administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje) nustatytą teisinį reguliavimą yra sukurtas teisinis mechanizmas kaip apsaugoti konfidencialius duomenis apie asmens sveikatą konkrečioje administracinėje byloje, t. y. kaip apsaugoti į konkrečią administracinę bylą pateiktus konfidencialius duomenis apie asmens sveikatą, kurie yra atitinkamame medicininių dokumentų komplekte, kuris buvo pateiktas į bylą kaip įrodymas, susijęs su atitinkamo administracinio ginčo dalyku. Komisija, įvertinusi Agentūros atsiliepime išdėstytus argumentus bei tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su pareiškėjos sveikata, siekdama apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, sprendžia, kad visa nagrinėjamo administracinio ginčo bylos medžiaga pripažintina nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini „Dėl dalyvumo lygio“, kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašytą duomenys neskelbtini, ir įpareigoti atsakovę Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos per 20 darbo dienų nuo visų dalyvumo lygio pakartotiniam vertinimui reikalingų dokumentų Asmens su negalia teisių apsaugos agentūroje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos gavimo dienos priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Vytautas Kurpuvesas

